

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

КАФЕДРА ПОЛІТИЧНИХ НАУК І ПРАВА

ЦЕНТР СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ «POLITICUS»

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ,
ДОКТОРАНТІВ І МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ

ДРУГА ВСЕУКРАЇНСЬКА СТУДЕНТСЬКА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНОГО РОЗВИТКУ:
ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ,
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНІ ТА
КУЛЬТУРНІ ВИМІРИ

21 травня 2021р.

м. Одеса

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 8
від 31. 05. 2021 р.)

Організаційний комітет конференції:

Наумкіна С. М. – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гедікова Н. П. – доктор політичних наук, професор, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Долженков О. Ф. – доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Музиченко Г. В. – доктор політичних наук, професор кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Ростецька С. І. – кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Проноза І. І. – кандидат політичних наук, старший викладач кафедри політичних наук і права ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Добровольська Г. Д. – студент 3-го курсу спеціальності «Право» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

Гладка В. В. – студентка 2-го курсу спеціальності «Політологія» ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»;

УДК 321(477)(063)

С 91

Сучасні виклики соціально - політичного розвитку: політико-правові, соціально-економічні та культурні виміри : матеріали другої Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Одеса, 21 травня 2021 року. Одеса : ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Центр соціально-політичних досліджень «Politicus», 2021. 145 с.

УДК 321(477)(063)

Гладка В. С.

студентка 2 курсу спеціальності «Політологія»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Полюяктова О.В.

кандидат економічних наук, доцент
кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Можна стверджувати, що конкурентоспроможність є одним із найголовніших показників економічного стану країни. Для її вивчення працюють аналітичні центри по всьому світі, серед їх напрямку роботи найбільш популярним є дослідження, котрі проводяться в інститутах Швейцарії, а саме у Міжнародному інституті менеджменту та Всесвітньому економічному форумі. Ці організації кожного року публікують рейтинг конкурентоспроможності усіх країн світу. На жаль в умовах всесвітньої глобалізації національна економіка кожної країни не в силі еволюціонувати окремо від світового господарства. Наприклад, залучення України «у світову економіку робить проблему пошуку шляхів конкурентоспроможності національної економіки, питання про можливості та способи її формування при відкритості внутрішнього ринку досить актуальними» [3, с. 160].

На сьогодні існує велика кількість підходів до вивчення та розуміння поняття «національна економіка». Великий відсоток вчених та економістів термін «конкурентоспроможність національної економіки» розуміють як певне становище країн на світових ринках, котре характеризується економічними, політичними та соціальними чинниками. Інша частина людей розглядають це поняття як макроекономічне явище, що є підзалежним економічному та технічному розвитку держав. Також інколи під конкурентоспроможністю національної економіки вважається здатність країн забезпечувати власний розвиток, а також й утримувати свої позиції в міжнародному економічному

суперництві. Отже, національна конкурентоспроможність — це «здатність країни досягати і підтримувати високі темпи економічного зростання, що виражаються в постійному прирості рівня ВВП на душу населення» [4]. Адже висока конкурентоспроможність держави призводить до якості та високого рівня життя населення. «Національна конкурентоспроможність належить до здатності держави виробляти, розподіляти товари і послуги в міжнародній економіці в конкурентній боротьбі з товарами і послугами, виробленими іншими країнами, і робити це таким чином, щоб підвищувався рівень життя населення»[2]. До характерних рис конкурентоспроможності національної економіки можна віднести:

- розвиток у внутрішньому середовищі під час конкурентного змагання між різними суб'єктами відносин в економіці;

- визначення за допомогою умов та факторів економічної еволюції держав та залежності від вдалого використання, застосування цих умов для себе;

- вираження в процесі економічних відносин у світі;

- зацікавленість у постійному збільшенні джерел, за для розвитку суб'єктів.

Також важливою складовою для здатності конкурувати є конкурентні переваги. Вони з'являються при об'єднанні чинників конкурентоспроможності, утворюючи такий «логічний ланцюжок: фактори конкурентоспроможності → конкурентні переваги → конкурентоспроможність → конкуренція». Фактори конкурентоспроможності — це умови та обставини, які спричиняють власно саму конкурентоспроможність. Науковець М. Малкін об'єднує макроекономічні чинники конкурентоспроможності в такі 4 групи [1, с. 529]:

1. Природні ресурси, накопичений виробничий, технологічний і людський потенціал. Мова йде як про обсяги цих ресурсів, так і про їх якість.

2. Динаміка реального валютного курсу національної грошової одиниці. Підвищення реального курсу національної валюти негативно позначається на цільовій конкурентоспроможності окремих галузей.

3. Зовнішньоторговельні обмеження (мита та квоти). Оскільки імпорتنі мита, як і валютний курс, є факторами впливу на внутрішні ціни іноземних товарів, їх введення також доцільно в галузях, де можливе імпортозаміщення, тобто висока перехресна еластичність попиту на вітчизняні товари за ціною імпорту.

4. Фінансування R&D відбувається із державних, недержавних та зовнішніх джерел. Обсяги цього фінансування залежать від доступних ресурсів у кожного джерела, проведеної політики управління ресурсами, а також створюваних державою стимулах інноваційного розвитку.

Також зараз набувають важливу роль у конкурентоспроможності саме інституціональні фактори [1, с. 529–530]:

1. Адміністративне середовище бізнесу.

2. Ефективність прав власності на винаходи, відкриття та інші продукти інтелектуальної діяльності.

3. Ефективна конкуренція — наслідок фундаментальний принцип лібертаріанської справедливості при створенні й підтримці з боку держави селективних стимулів для інноваційного підприємництва.

4. Відсутність обмежень на трансфер технологій та інтелектуального капіталу між сторонами.

5. Ефективність у розпорядженні громадськими ресурсами в громадському секторі економіки.

Провідну роль у будівництві факторів економічної конкурентоспроможності на сьогодні відіграє інституційне середовище. Воно визначається адміністративною та правовою системою, за допомогою яких фірми, приватні особи та органи влади між собою взаємодіють, за для підвищення власного економічного добробуту та створення доходу.

Важливе місце у конкурентоспроможності відіграє держава. Адже держава створює стратегії, вибирає орієнтири та реалізує усі механізми для їх реалізування.

На сьогодні «інноваційність, розвинута інфраструктура, якість інституцій, високі макроекономічні показники, потужний науковий потенціал, висококваліфікована робоча сила, ефективна ринкова економіка, технологічна готовність, якісне ведення бізнесу та інші фактори визначають успіх у конкурентній боротьбі та є доміантною передумовою конкурентоспроможності...» [2, с. 23].

Також чинники та умови конкурентоспроможності національної економіки обумовлюються якістю людського капіталу, а саме рівнем освіти, інноваційністю мислення та професійною майстерністю. Саме від людського капіталу залежить якість макроекономічного середовища, інститутів, спрямованість інноваційного технологічного оновлення та отримання лідируючих позицій на закордонних ринках.

Зараз досить популярним фактором є саме екологічні інновації. Інновація є продовженням інновації, яка визначена як процес, орієнтований на результати, які можуть бути виражені в нових продуктах, нових виробничих, транспортних системах, в управлінні, розвитку нових джерел поставок сировини і нових ринків збуту, так, щоб ці інновації забезпечували фінансові результати [5].

Отже, існує дуже багато факторів котрі зумовлюють конкурентоспроможність національної економіки. Безліч вчених у свої часи виокремлювали власну типологію. Створення конкурентоспроможності є дуже динамічним явищем, котре завчасно завбачає підтримку та створення конкурентних переваг, які є спрямованими на задоволення досить стійкого стану у відносинах з економічними суб'єктами.

Література

1. Малкина М. Ю. Особенности измерения и способы повышения конкурентоспособности российской экономики / М. Ю. Малкина // Вестн. Нижегород. ун-та им. Н. И. Лобачевского. Эконом. науки. – 2014. – № 3. – С. 529–537.

2. Мокія А. І., Васильціва Т. Г. Стратегія та механізми зміцнення просторово-структурної конкурентоспроможності регіону. – Львів : Ліга Прес, 2010. – 488 с.

3. Назиров К. З. Сучасні фактори конкурентоспроможності національної економіки. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 3 (18), Харків, 2014. 240 с.

4. Полунеев Ю. Конкурентоспособность страны как национальная идея [Электронный ресурс] / Ю. Полунеев. – Режим доступу: <http://www.zn.ua/2000/2020/49518>.

Також чинники та умови конкурентоспроможності національної економіки обумовлюються якістю людського капіталу, а саме рівнем освіти, інноваційністю мислення та професійною майстерністю. Саме від людського капіталу залежить якість макроекономічного середовища, інститутів, спрямованість інноваційного технологічного оновлення та отримання лідируючих позицій на закордонних ринках.

Зараз досить популярним фактором є саме екологічні інновації. Інновація є продовженням інновації, яка визначена як процес, орієнтований на результати, які можуть бути виражені в нових продуктах, нових виробничих, транспортних системах, в управлінні, розвитку нових джерел поставок сировини і нових ринків збуту, так, щоб ці інновації забезпечували фінансові результати [5].

Отже, існує дуже багато факторів котрі зумовлюють конкурентоспроможність національної економіки. Безліч вчених у свої часи виокремлювали власну типологію. Створення конкурентоспроможності є дуже динамічним явищем, котре завчасно завбачає підтримку та створення конкурентних переваг, які є спрямованими на задоволення досить стійкого стану у відносинах з економічними суб'єктами.

Література

1. Малкина М. Ю. Особенности измерения и способы повышения конкурентоспособности российской экономики / М. Ю. Малкина // Вестн. Нижегород. ун-та им. Н. И. Лобачевского. Эконом. науки. – 2014. – № 3. – С. 529–537.

2. Мокія А. І., Васильціва Т. Г. Стратегія та механізми зміцнення просторово-структурної конкурентоспроможності регіону. – Львів : Ліга Прес, 2010. – 488 с.

3. Назиров К. З. Сучасні фактори конкурентоспроможності національної економіки. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого» № 3 (18), Харків, 2014. 240 с.

4. Полунеев Ю. Конкурентоспособность страны как национальная идея [Электронный ресурс] / Ю. Полунеев. – Режим доступу: <http://www.zn.ua/2000/2020/49518>.

5. Sarkar A. N. Promoting Eco-innovations to Leverage Sustainable Development of Eco-industry and Green Growth / A. N. Sarkar // European Journal of Sustainable Development, Rome, 2013. – V. 2, n. 1. – P. 171–224.

6. Scott B. US Competitiveness and the World Economy [Електронний ресурс] /B. Scott, G. Lodge. – Режим доступу: <http://www.amazon.com/CompetitivenessWorld-Economy-Bruce-Scott/dp/0071032665>.

Граф В.Д.

студентка 3 курсу спеціальності
«014 Середня освіта (Мова і література (англійська))»
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»

Личковська М.Р.

кандидат економічних наук, доцент
кафедри політичних наук і права
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
м. Одеса, Україна

КОРОНОВІРУС І ДИСТАНЦІЙНА РОБОТА: ЯК КОРОНОВІРУС ЗМІНИТЬ НАШУ РОБОТУ, МОЖЛИВО, НАЗАВЖДИ

Не встиг глобальний світ пристосуватися до нової соціально-трудової реальності початку ХХІ століття, що породжена четвертою промисловою революцією, як у 2020 році реальність знов змінилася. Пандемія COVID-19 увірвавшись у життя кожного мешканця планети змінює на очах все навкруги. Аналізуючи цю ситуацію, ми погоджуємося з думкою Я. Жаліло про те що цей суто біологічний чинник спричинив практично відокремлене життя у соціальній площині та виявив надпотужну